

Lieta C-13/20**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar
Tiesas Reglamenta 98. panta 1. punktu****Iesniegšanas datums:**

2020. gada 14. janvāris

Iesniedzējtiesa:

Cour d'appel de Bruxelles (Beļģija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2019. gada 20. decembris

Apelācijas sūdzības iesniedzējs:

Top System SA

Otrs lietas dalībnieks:

État belge

---

1. Tiesvedības priekšmets un fakti

- 1 Valsts pārvaldes personāla atlases un orientācijas dienestam (turpmāk tekstā – “*Selor*”) ir kandidatūras pieteikumu sistēma tiešsaistē.
- 2 Sabiedrība *Top System* (turpmāk tekstā – “*Top System*”) attīsta datorprogrammas. Šajā nolūkā tā izstrādāja pati savu “*Top System Framework*” (turpmāk tekstā – “*TSF*”). *TSF* pamatā ir *Microsoft* “*.NET Framework*”, kas ir rīku kopums, kas atvieglo programmētāju darbu un kuram ar *TSF* ir pievienotas papildu funkcijas vai uzlabojumi.
- 3 Lai ļautu *Selor* izmantot tiešsaistē iesniegtos kandidatūru pieteikumus, sabiedrība *Top System* pēc tā lūguma izstrādāja dažādas jaunas lietotnes (turpmāk tekstā – “*Selor* lietotnes”), tostarp 2004. gada martā prezentēto “*Selor Web Access*” (*SWA*).
- 4 Šīs *Selor* lietotnes sastāv, pirmkārt, no elementiem, kas ir izstrādāti “pēc pasūtījuma”, lai apmierinātu *Selor* vajadzības un prasības, un, otrkārt, no elementiem, kas aizgūti no *TSF*.

- 5 *Top System* un *Selor* sadarbība ilgst jau vairākus gadus. Ilgstošu darbības traucējumu dēļ *Selor* centās atrast risinājumu pats. 2019. gada sākumā *Top System* konstatēja tehnisku ievaukšanos ar *Selor* lietotnēm uzstādītajās *TSF*.
- 6 Ar 2019. gada 2. februāra rīkojumu *Tribunal de commerce de Bruxelles* [Briseles Komerclietu tiesas] priekšsēdētājs apmierināja *Top System* iesniegto pieteikumu par izņemšanu saistībā ar intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpšanu.
- 7 Ieceltais eksperts savā ziņojumā rakstīja:
- “Izņemto datu analīze norāda uz to, ka Selor ir veicis Top System bibliotēku dekompilāciju, lai pārveidotu to pirmkodus; šim nolūkam Selor, ļoti iespējams, izmantoja tādu instrumentu kā “Reflector” (kas ir uzinstalēts vismaz vienā eksemplarā uz Selor [X] datora) [..].*
- Mēs konstatējam divus specifisku pirmkodu piemērus, kuros izmaiņas tika veiktas 2008. gada 19. decembrī; visas šīs mapes datnes tika izmainītas šajā brīdī: mēs konstatējam, ka visas atsauces uz “Top System” bināro versiju tika nomainītas ar atsaucēm uz to pirmkoda versiju, kas tika pievienota minētajā dienā.”*
- 8 2009. gada 6. jūlijā *Top System* uzsāka tiesvedību pret *État belge* [Beļģijas valsti], lai tostarp:
- konstatētu, ka *Selor* ir dekompilējis *TSF*, pārkāpjot *Top System* ekskluzīvās tiesības, kas veido darba pārkāpumu, un
  - piespriet Beļģijas valstij izmaksāt kompensāciju *Top System* par *TSF* pirmkodu dekompilāciju un kopēšanu.
- 9 Ar 2013. gada 19. marta spriedumu *Tribunal de première instance de Bruxelles* [Briseles pirmās instances tiesa] atzina prasību par nepamatotu.
- 10 *Top System* vērsās *Cour d’appel de Bruxelles* [Briseles apelācijas tiesā] un turpināja uzturēt savu prasību.

2. Attiecīgās tiesību normas

Padomes Direktīva 91/250/EEK (1991. gada 14. maijs) par datorprogrammu tiesisko aizsardzību

- 11 4. pantā ir noteikts:

“Ierobežota rīcība

Saskaņā ar 5. un 6. panta nosacījumiem tiesību īpašnieka ekskluzīvās tiesībās, ko paredz 2. pants, ietilpst tiesības uz šādu rīcību vai tiesības atļaut šādu rīcību:

a) uz visiem laikiem vai uz laiku pavairot datorprogrammu ar visiem līdzekļiem un visās formās, pa daļai vai kopumā. Ciktāl datorprogrammas uzlādēšana, demonstrācija, lietošana, pārraidīšana vai glabāšana prasa to pavairot, šādu rīcību sankcionē tiesību īpašnieks;

b) tulkot, piemērot, pārveidot un citādi modificēt datorprogrammu un pavairot šādi iegūtos rezultātus, ciktāl tas nav pretrunā ar tās personas tiesībām, kura pārveido programmu;

[..]”

12 5. pantā ir noteikts:

“Atkāpes rīcības ierobežojumu gadījumā

1. Ja līgumi to īpaši neparedz, darbības, kas minētas 4. panta a) un b) punktā, neprasa tiesību īpašnieka atļauju, ja tās jāveic, lai likumīgais ieguvējs lietotu datorprogrammu saskaņā ar mērķi, kam tā domāta, ieskaitot kļūdu labošanu.

[..]”

13 6. pantā ir noteikts:

“Dekompilācija

1. Tiesību īpašnieka atļauja nav vajadzīga, ja koda pavairošana un tā tulkošana saskaņā ar 4. panta a) un b) punktu ir obligāti vajadzīga, lai iegūtu informāciju, ar ko panākt neatkarīgi radītas datorprogrammas savstarpēju izmantojamību ar citām programmām, ar noteikumu, ka ievēroti šādi nosacījumi:

a) šādas darbības veic atļaujas īpašnieks vai cita persona, kam ir tiesības lietot programmas eksemplāru, vai persona, kas saņēmusi atļauju to darīt viņu labā;

b) informācija, kas vajadzīga, lai panāktu savstarpēju izmantojamību, iepriekš nav bijusi brīvi pieejama personām, kas minētas a) apakšpunktā; un

c) šī darbība skar tikai tās oriģinālās programmas daļas, kas vajadzīgas, lai panāktu savstarpēju izmantojamību.

2. Šā panta 1. punkta nosacījumi liedz informāciju, kas gūta, šo pantu piemērojot:

a) izmantot citiem mērķiem, nevis tikai, lai panāktu neatkarīgi radītas datorprogrammas savstarpēju izmantojamību;

b) sniegt to citiem, izņemot gadījumus, ja tas vajadzīgs neatkarīgi radītas datorprogrammas savstarpēju izmantojamībai; vai c) izmantot, lai izstrādātu, ražotu vai pārdotu datorprogrammu, kas ir tai būtiski līdzīga, vai veiktu kādu citu darbību, kas pārkāpj autortiesības.

3. Saskaņā ar nosacījumiem, kas ietverti Bernes konvencijā par literāro un mākslas darbu aizsardzību, šā panta nosacījumus nevar interpretēt tādējādi, lai to izmantotu, nepamatoti apdraudot tiesību īpašnieka likumīgās intereses vai tas nonāktu pretrunā ar datorprogrammas normālu lietojumu.”

3. Pušu nostājas

Selor

- 14 *Selor* atzīst, ka tas ir dekompilējis vienu *TSF* daļu, kuras funkcijas tika integrētas *Selor* lietotnēs, lai deaktivizētu kādu tās nepilnīgo funkciju.
- 15 Galvenokārt *Selor* apgalvo, ka līguma noteikumos, kas reglamentē tā attiecības ar *Top System*, ir noteikts, ka *Top System* atsakās atsaukties uz savām autortiesībām jebkādas lietotņu izmantošanas gadījumā. No tā *Selor* – sev par labu – izsecina tiesības piekļūt visu *Top System* piegādāto lietotņu avotiem, kas ietvēra iespēju tiem piekļūt pašam, izmantojot dekompilāciju.
- 16 Pakārtoti *Selor* apgalvo, ka saskaņā ar Direktīvu 91/250 dekompilācija bija likumīgi atļauta, lai labotu kļūdas. *Selor* uzskata, ka izstrādes kļūdas, kas ietekmē *Top System* izstrādāto programmu (it īpaši divas *TSF* programmas lietotnes), un minētās sabiedrības reakcijas trūkums, lai rastu risinājumu tā norādītajām problēmām, padarīja neiespējamu programmas izmantošanu atbilstoši tās mērķim, kas savukārt pamatoja dekompilāciju. *Selor* atsaucas arī uz savām tiesībām “novērot, pētīt vai pārbaudīt [programmas] darbību”, “lai noteiktu idejas un principus”, kas ir attiecīgo *TSF* funkciju pamatā, lai varētu apiet to izraisīto bloķēšanos (Direktīvas 91/250 5. panta 3. punkts).

Top System

- 17 *Top System* pārmet *Selor*, ka tas ir veicis tās programmas “TSF” dekompilāciju bez atļaujas – vai nu saskaņā ar līgumu, vai arī saskaņā ar likumu. Turklāt tā precizē, ka tā jebkurā gadījumā būtu pret to iebildusi, pamatojoties uz to, ka “lietotnes ir viena lieta, bet “TSF Framework” ir kaut kas cits”. Tā uzskata, ka *TSF* netika attīstīts *Selor* un ka *Selor* nav finansējis šo *TSF*, kas ir *Top System* iekšējs izstrādājums un tai pieder ekskluzīvi.
- 18 Attiecībā uz likumiskām tiesībām veikt dekompilāciju tā apgalvo, ka šo darbību var veikt tikai, lai nodrošinātu programmu savstarpēju izmantojamību (Direktīvas 6. pants), nevis lai labotu kļūdas (Direktīvas 5. panta 1. punkts), kuru esamību tā turklāt apstrīd. Ja apelācijas tiesa paredzētu interpretēt tiesību normu (ar kuru ir transponēts direktīvas 5. pants) tādējādi, ka ar to tiek ļauts labot kļūdas, *Top System* lūdz, lai tā uzdod Tiesai prejudiciālu jautājumu. Pakārtoti *Top System* apgalvo, ka, lai arī dekompilācija šajā pēdējā gadījumā ir attaisnota, tai ir jānotiek, ievērojot direktīvas 6. pantā noteiktos stingros nosacījumus.

- 19 Attiecībā uz Direktīvas 5. panta 3. punktā paredzēto izņēmumu *Top System* apgalvo, ka dekompilācija nav notikusi tikai testēšanas vidē, bet arī izstrādes vidē ar *Selor* programmētājiem.

4. Apelācijas tiesas vērtējums

- 20 Apelācijas tiesa uzsver, ka *Top System* nav piegādājusi visus *Selor* lietotņu pirmkodus.
- 21 Tomēr, saskaroties ar līguma neizpildi, *Selor* bija jāizsaka brīdinājums *Top System*, pieprasot, lai tā sniedz tam pirmkodus, nevis pašam bija jāveic pirmkoda dekompilācija. Tā kā *Selor* neizteica brīdinājumu *Top System*, pieprasot, lai tā tam iesniedz pirmkodus, uz kuriem tam bija tiesības saskaņā ar līgumu, un tā kā *Selor* apzināti rīkojās ārpus līguma izpildes ietvara, *Selor* ir jāpierāda, ka tas iekļāvās tiesību aktos paredzētajā ietvarā, lai veiktu dekompilāciju.
- 22 Apelācijas tiesa īsumā izklāsta lietas dalībnieku nostājas. *Top System* ieskatā ir tikai divi gadījumi, kad var veikt dekompilāciju: ja ir autora atļauja un ja ir jāpanāk savstarpēja izmantojamība (direktīvas 6. pants). Savukārt dekompilācija nav atļauta kļūdu labošanai, pretēji tam, kā ir nolemts pieņemtajā spriedumā. Savukārt *Selor* uzskata, ka kļūdu labošana, veicot dekompilāciju, ir atļauta ar valsts tiesību normu (ar kuru ir transponēts direktīvas 5. panta 1. punkts), jo šī tiesību norma ļauj veikt visas direktīvas 4. panta b) punktā paredzētās darbības un tātad – papildus [datorprogrammas] tulkošanai, piemērošanai, pārveidošanai tiek atļauts “citādi modificēt datorprogrammu un pavairot šādi iegūtos rezultātus”.
- 23 Apelācijas tiesa noraida izņēmumu, kas izriet no direktīvas 5. panta 3. punkta. Proti, šī tiesību norma personai, kas tiesīga lietot datorprogrammas eksemplāru, ļauj tikai novērot, pētīt vai pārbaudīt programmas darbību, lai noteiktu idejas un principus, kas ir visu programmas elementu pamatā, ja šī persona to dara, programmu uzlādējot, demonstrējot, lietojot, pārraidot vai glabājot, ko ir pilnvarota darīt. Apelācijas tiesa uzskata, ka *Selor* veiktā dekompilācija acīmredzami pārsniedz šo ietvaru.
- 24 Tādēļ ir jānoskaidro, vai visas datorprogrammas vai tās daļas dekompilācija ir viena no darbībām, kas paredzētas Direktīvas 91/250 4. panta a) un b) punktā, ko var veikt programmas likumīgais lietotājs kļūdu labošanas nolūkā.
- 25 Nedz direktīvas teksts, nedz pastāvošā judikatūra nesniedz pietiekamu skaidrojumu, lai atbildētu uz šo jautājumu par direktīvas jauno interpretāciju, kuram ir vispārēja interese attiecībā uz Savienības tiesību vienveidīgu piemērošanu.

5. Prejudiciālie jautājumi

- 26 Apelācijas tiesa uzdod Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

- Vai Padomes Direktīvas 91/250/EEK (1991. gada 14. maijs) par datorprogrammu tiesisko aizsardzību 5. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to datorprogrammas likumīgajam ieguvējam ir atļauts dekompilēt visu programmu vai tās daļu, ja šī dekompilācija ir vajadzīga, lai viņam ļautu labot kļūdas, kas ietekmē minētās programmas darbību, tostarp gadījumā, ja labošana nozīmē tādas funkcijas deaktivizēšanu, kas ietekmē lietotnes, kurā ietilpst šī programma, pareizu darbību?
- Apstiprinošas atbildes gadījumā – vai turklāt ir jāizpilda arī direktīvas 6. panta nosacījumi vai kādi citi nosacījumi?

DARBA VERSIJA